

DeThink

DETHINK GUIDE FOR TEACHERS

Authors: Ana Isabel Martinez (JGT) &
Manon van Leeuwen (EOLAS)

Content: Guide for Teachers

Version: 1

Clár Ábhair

1. RÉAMHRÁ	3
2. TREORACHA DETHINK	3
3. SPRIOCGHRÚPA	5
4. CAD A CHUIREANN DETHINK AR FÁIL	6
5. CAD A CHEAPANN MÚINTEOIRÍ EILE	8
6. NÓTAÍ DEIRIDH	9

1. Réamhrá

Leagann Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe béim ar an tábhacht a bhaineann le hinniúlachtaí fiontraíochta. De réir an Mhonatóra Fiontraíochta Domhanda, ba mhaith le 33% de dhaoine óga idir 18-24 ar fud an domhain gnó a thosú laistigh de na 3 bliana atá le teacht. Cé nach dtagann gach duine ar an saol agus an cumas céanna acu san fhiontraíocht, léiríonn taighde go soiléir go bhfuil nasc dearfach idir an t-oideachas fiontraíochta agus gníomhaíocht fiontraíochta.

Tá fianaise ann a thaispeánann gur mó an seans go dtosóidh mic léinn a ghlacann páirt san oideachas fiontraíochta a ngnóthaí féin. Fuarthas amach i staidéar domhanda ar an oideachas fiontraíochta i scoileanna go bhfuil deis shuntasach ann nach bhfuil leas bainte aisti fós, is í sin fás eacnamaíoch a chur chun cinn agus dífhostaíocht a laghdú trí rochtain ar an oideachas fiontraíochta a leathnú do GACH dalta meánscoile (Educating future Founders Report, 2020).

Is féidir le cláir oideachais fiontraíochta atá dírithe ar dhaltaí meánscoile an riosca a laghdú go n-éireoidh duine óg dífhostaithe níos déanaí sa saol agus go bhféadfadh tionchar marthanach a bheith ag baint le nuálaíocht agus fiontraíocht ag aois óg.

Tá sé ríthábhachtach cumas daoine óga ar fad a spreagadh go luath. Mar sin, ní mór tús a chur leis an oideachas fiontraíochta go luath. Leathnaíonn idirghabhálacha níos luaithe roghanna agus ligeann siad do dhaltaí cur lena gcuid eolais ag céim níos déanaí. Bíonn tionchar níos mó ag mic léinn atá ullmhaithe le scileanna fiontraíochta ar fhorbairt scileanna neamhchognaíocha, cosúil le hobair foirne, féinmheas, agus féinmhuinín nach rachaidh i ndearmad agus a mhairfidh ar feadh an tsaoil.

Mar sin féin, is próiseas casta nach bhfuil líneach í an fhiontraíocht. Ina ainneoin sin, díríonn an chuid is mó de na cláir oideachais fiontraíochta ar fhoghlaim faoi

chruthú fiontair nua seachas ar uirlisí a úsáid chun gabháil go gníomhach leis na gníomhaíochtaí seo.

Go minic, bíonn ar mhic léinn cuimhneamh ar smaoineamh gnó go han-tapa ag tús an tseimeastair agus ansin gníomhaíochtaí pleanála a dhéanamh agus inmharthanacht eacnamaíoch a léiriú ag deireadh an chláir. Ní thugtar dóthain airde do réiteach fadhbanna, ag teacht suas le smaointe agus ag gníomhú orthu. Ba cheart don oideachas fiontraíochta bogadh ar shiúl ó chur chuige a dhíríonn ar “faoi” agus “ar son” agus díriú níos mó ar “conas” agus “tríd”.

Díríonn cur chuige smaointeoireachta deartha ar fhorbairt ionbhá agus ar riachtanais a aithint agus réitigh a ghiniúint chun aghaidh a thabhairt ar na riachtanais sin. Tugann sé aghaidh ar fhadhbanna agus riachtanais a aithint, smaointe nua a fhorbairt agus iad seo a úsáid go praiticiúil. Molann sé cur chuige atriallach le príomhchéimeanna m.sh., ionbhá, sainmhíniú, idéú, fréamhshamhaltú agus tástáil. Go bunúsach, is faoin gcaoi a bhféadfaí breathnú le súile úra é, chomh maith le deiseanna agus fadhbanna a aithint, agus smaointe a thástáil agus a chur i bhfeidhm.

Baineadh úsáid go forleathan as an Smaointeoireacht Deartha chun táirgí, seirbhísí, réitigh agus gnólachtaí nua a dhearadh. Ligeann cur chuige smaointeoireachta deartha i leith an oideachais fiontraíochta do dhaltáí próiseas a leanúint, teimpléid agus uirlisí a chur i bhfeidhm chun teacht ar fhadhbanna agus smaointe. Cuireann sé ar a gcumas meonta fiontraithe a thuiscint agus tacar scileanna inbhraite a fhorbairt. Cothaíonn sé próiseas mac léinn-lárnaithe agus is féidir obair a ghrádú ar fhorbairt inniúlachtaí seachas ar aschur.

Dearadh DeThink chun barr feabhais a chur ar fhéinifeachtúlacht múinteoirí meánscoile chun meon fiontraíochta, smaointeoireacht chriticiúil agus cruthaitheacht a chumasú. Cuireann sé oiliúint den scoth ar fáil do mhúinteoirí meánscoile i réimse na smaointeoireachta deartha, na nuálaíochta agus na fiontraíochta trí cheachtanna a foghlaimíodh agus fios gnó a chomhtháthú agus a thaispeáint dóibh conas iad seo a chur i bhfeidhm go praiticiúil.

2. Treoracha DeThink

Cuireann na Lámhleabhair Moltaí DeThink moltaí agus ábhar tacaíochta ar fáil do na spriocghníomhairí agus geallsealbhóirí, bunaithe ar léargais agus fioreispéiris na rannpháirtithe leis an ardán ríomhfhoghlama DeThink. Forbraítear iad ón dearcadh nach féidir féidearthacht na hoiliúna DeThink agus a glacadh agus a húsáid leanúnach a ráthú ach le tacaíocht ghníomhach ó mheánscoileanna, ó mhúinteoirí, ó pháirtithe leasmhara oideachais agus ó lucht riaracháin phoiblí.

Tá an lámhleabhar seo mar chuid de shraith níos leithne de Lámhleabhair Moltaí do pháirtithe leasmhara éagsúla mar sin:

- 1) Lámhleabhar do mhúinteoirí a mhíníonn réasúnaíocht na hoiliúna agus a chuireann coincheap na smaointeoireachta deartha don oideachas fiontraíochta i láthair na múinteoirí. Soláthraíonn sé cur chuige céim ar chéim maidir leis an gcaoi a n-úsáidtear an clár oiliúna ar an mbealach is fearr, agus cuimsíonn sé samplaí agus teistiméireachtaí ó chomhghleacaithe, saineolaithe ar an smaointeoireacht deartha don fhiontraíocht. Cuireann sé ar an eolas iad faoin bpobal atá in ann tacaíocht agus spás a sholáthar do mhalartú eolais le piraí lasmuigh den tionscadal. Áiríonn sé freisin treoir theicniúil d'úsáideoirí.
- 2) Lámhleabhar do bhainisteoirí agus boird scoile, a chuireann an t-ábhar DeThink i láthair na mbainisteoirí agus na mbord scoile. Taispeánfaidh sé dóibh conas is féidir leo a gcuid múinteoirí a spreagadh agus tacú leo chun an cur chuige smaointeoireachta deartha atá beartaithe a úsáid ina ranganna fiontraíochta. Chun éascaíocht na n-eispéireas ó na scoileanna (agus go háirithe a mbainisteoirí nó comhaltaí boird) a ghlac páirt sa bhailíochtú píolótach a fheabhsú, áirítear iad.
- 3) Is sraith moltaí í treoir bheartais d'údaráis oideachais, d'údaráis oideachais a bhfuil inniúlachtaí meánoideachais acu. Gineann sí feasacht agus soláthraíonn sí tuiscint ar an gcur chuige nua i leith an oideachais

fiontraíochta mar atá molta ag DeThink agus ar an gcaoi ar féidir an córas oideachais a leasú.

3. Spriocghrúpa:

Tá an treoir seo dírithe ar mhúinteoirí meánscoile ar mhian leo barr feabhais a chur ar an oideachas fiontraíochta ina scoileanna. Tugann DeThink an cumas do mhúinteoirí clár fiontraíochta struchtúrtha, atá éasca le cur i bhfeidhm, a chomhtháthú ina gcúrsaí trí mhúineadh dóibh conas ár bhfoireann uirlisí a úsáid go praiticiúil.

Cabhraíonn an treoir seo leat, mar mhúinteoir meánscoile, an Smaointeoireacht Deartha san Oideachas Fiontraíochta a thuiscint agus conas cur chuige agus ábhair DeThink a úsáid chun é sin a dhéanamh.

4. Cad a chuireann DeThink ar fáil:

- 1) Cuireann **“Curaclam agus Siollabas DeThink”** leis an anailís atá bunaithe ar chur chuige modheolaíochta láidir inar baineadh úsáid as grúpaí fócais agus suirbhéanna chun na cuspóirí foghlama, modheolaíocht, ábhar agus modh measúnaithe scileanna a shainiú.

Is iad na cuspóirí foghlama DeThink ná;

- *Tuiscint a thabhairt do mhúinteoirí ar cad is smaointeoireacht deartha ann.*
- *Eolas a chur ar fáil do mhúinteoirí ar conas modhanna smaointeoireachta deartha a úsáid sa phróiseas foghlama.*
- *An t-eolas a thabhairt do mhúinteoirí ar an gcaoi a ndéantar próiseas teagaisc na foghlama a dhearadh, a fhorbairt, a bhainistiú agus a mheas trí mhodhanna smaointeoireachta deartha.*
- *Ligean do rannpháirtithe dul i mbun eispéireas foghlama éifeachtaí ag baint leas as modhanna smaointeoireachta deartha atá ar fáil ar mhaithe le hoideolaíocht agus spreagadh.*

Tá an tionscadal seo maoinithe le tacaíocht ón gCoimisiún Eorpach. Ní léiríonn an cháipéisíocht seo ach tuairimí an údair, agus ní féidir leis an gCoimisiún a bheith freagrach as aon úsáid a d'fhéadfaí a bhaint as an bhfaisnéis atá ann.

- Modhanna smaointeoireachta deartha nua, nuálacha a chur i láthair na rannpháirtithe chun a gcuid mac léinn a spreagadh ina bpróiseas foghlama.
- Cumas a thabhairt do mhúinteoirí cinneadh a dhéanamh ar conas modhanna smaointeoireachta deartha a úsáid le daltaí a bhfuil deacrachtaí foghlama acu.

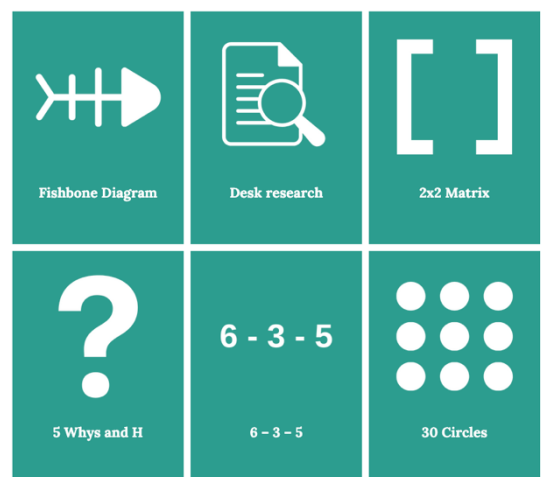
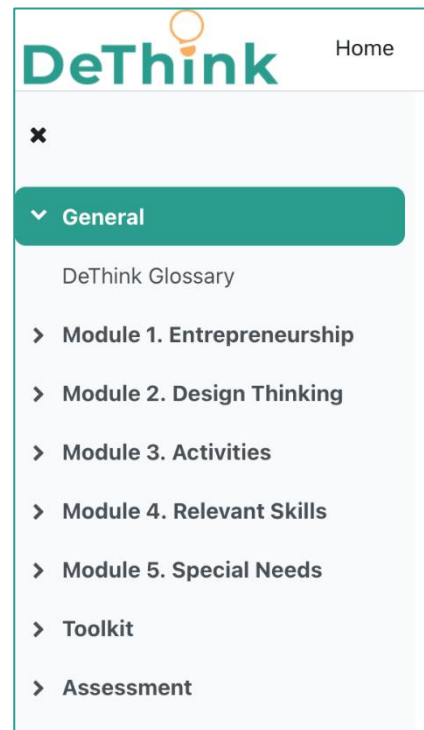
2) **Timpeallacht foghlama ar líne:** Déantar oiliúint DETHINK a chur ar fáil trí thimpeallacht foghlama ar líne ar ardán gréasánbhunaithe. Tá cúig mhodúl sna hábhair foghlama a thugann eolas sonrath d'fhoghlaimoirí ar an smaointeoireacht deartha agus conas í a chur i bhfeidhm san oideachas fiontraíochta.

Is éard atá sna modúil ná meascán den mhéid seo a leanas:

a) Bileoga eolais, a thugann míniú teoiriciúil ar an ábhar, agus an phríomhaidhm acu eolas coincheapúil agus níos teoiriciúla a thabhairt do mhúinteoirí ar na hábhair a bhfuiltear ag díriú orthu.

b) Cuir i láthair Powerpoint, ar féidir le múinteoirí a úsáid ina n-idirghníomhú le mic léinn. Is samplaí ábhartha iad seo, agus is féidir le gach múinteoir iad seo a oiriúnú agus a leathnú chun iad a chur in oiriúint do chúinsí sonracha a gcúrsa nó a scoláirí.

3) **Foireann Uirlisí DeThink:** a chuireann sraith uirlisí ar fáil ar féidir le múinteoirí ar bith a úsáid chun scileanna nó inniúlachtaí áirithe a bhaineann leis an bhfiontraíocht a chleachtadh le mic léinn.



Tá an tionscadal seo maoinithe le tacaíocht ón gCoimisiún Eorpach. Ní léiríonn an cháipéisíocht seo ach tuairimí an údair, agus ní féidir leis an gCoimisiún a bheith freagrach as aon úsáid a d'fhéadfaí a bhaint as an bhfaisnéis atá ann.

Is féidir na huirlisí a scagadh trí úsáid a bhaint as critéir éagsúla, bunaithe ar na céimeanna éagsúla smaointeoireachta deartha, méid an ghrúpa, agus an cineál gníomhaíochta. Ar an mbealach seo déantar roghnú na n-uirlisí go hiomlán pearsanta. San iomlán tá 35 uirlis san áireamh.

- 4) **Modh féinmheasúnaithe:** Bunaithe ar logleabhar nó ar chur chuige aistir, téitear trí na céimeanna éagsúla leis an múinteoir maidir le glacadh na smaointeoireachta deartha san oideachas fiontraíochta. Trí mheascán de cheisteanna féin-mhachnaimh, tascanna agus cleachtaí, déanann an múinteoir machnamh ar conas an smaointeoireacht deartha agus cur chuige agus ábhair DeThink a chur i bhfeidhm ina gcúrsa féin.

Is féidir leat teacht ar na hacmhainní seo go léir anseo:

<https://dethink.eu/learning-resources>

5. Cad a cheapann múinteoirí eile?

Más maith leat, mar mhúinteoir, a fháil amach cad a cheap na múinteoirí a d'úsáid DeThink cheana féin faoin gcur chuige agus ábhar, seo roinnt teistiméireachtaí a spreagfaidh duit chun DeThink a úsáid.

Cuireann an t-ardán oiliúint ar fáil ó dhearcadh i bhfad níos praiticiúla trí dhíriú ar mheon dearcaidh agus praiticiúil, ag díriú ar eolas ar dhearcadh agus scileanna a fhéachann leis na cáilíochtaí seo a fhorbairt don todhchaí ina mbeidh mic léinn in ann constaicí a shárú ar bhealach uathrialach trí smaointeoireacht chriticiúil agus meon na fiontraíochta a chothú. Creidim go bhféadfadh siollabas DeThink a bheith an-saibhrithe má spreagtar a chomhtháthú sa seomra ranga toisc nach n-oibrítear i bhfad air de ghnáth, ach tá sé an-úsáideach i bhforbairt an phróisis foghlama, agus go háirithe dírithe ar conas é a forbairt a dhéanamh sa todhchaí.

Ní hamháin go ndéanann an t-ardán seo éascaíocht ar chruthaitheacht, moladh réitigh, agus fréamhshamhaltú, ach cuireann sé raon leathan uirlisí agus acmhainní ar fáil freisin chun gníomhaíochtaí an tseomra ranga a shaibhriú. Trí spás praiticiúil inrochtana a sholáthar, cuireann sé rannpháirtíocht ghníomhach na mac léinn chun cinn agus feabhsaíonn sé cruthaitheacht laistigh de thimpeallacht oideachais.

Tugann sé fíorfhéidearthacht do mhúinteoirí foghlaim iomlán a fháil faoin "smaointeoireacht deartha", í a chur i bhfeidhm sa seomra ranga agus sealbhú inniúlachtaí agus scileanna a bhaineann go sonrach leis an modheolaíocht seo a bhaint amach ina gcuid mac léinn, rud a bheidh an-dearfach araon ina dtréimhse oiliúna agus ina gcéim ghairmiúil.

Is áit ardchaighdeáin í chun breathnú ar na straitéisí agus modheolaíochtaí éagsúla ar féidir linn a úsáid lenár gcuid mac léinn, rud a chabhróidh leis an bpobal oideachais tabhairt faoi theagasc le modheolaíochtaí gníomhacha bunaithe ar theicnící fiontraíochta.

Agus mar sin, cuirfidh sé leis an teagasc níos traidisiúnta le cur chuige nua a chuidíonn le sraith inniúlachtaí agus scileanna a fhorbairt i measc na mac léinn agus na múinteoirí atá riachtanach d'fhorbairt ghairmiúil agus phearsanta sa todhchaí.

6. Nótaí deiridh

Le linn shaolré an tionscadail, chuir múinteoirí a gcuid léargais, leideanna agus cleasanna ar fáil chun DeThink a úsáid. Mar chonclúid leis an treoir seo, cuirimid na leideanna agus na cleasanna is ábhartha ar fáil.

Tá siad grúpáilte thart ar thrí ghné: baineann an chéad cheann leis an bhféinfhoghlaim ina mbaintear úsáid as acmhainní foghlama DeThink; baineann an dara ceann le hullmhú don chur i bhfeidhm; agus baineann an ceann deireanach leis an idirghníomhú le scoláirí.

Tá an tionscadal seo maoinithe le tacaíocht ón gCoimisiún Eorpach. Ní léiríonn an cháipéisíocht seo ach tuairimí an údair, agus ní féidir leis an gCoimisiún a bheith freagrach as aon úsáid a d'fhéadfaí a bhaint as an bhfaisnéis atá ann.

Gné 1: Féinfhoghlaim

- Cuir am tiomnaithe ar leataobh don fhoghlaim: Cuir am tiomnaithe ar leataobh don fhoghlaim gach seachtain lena chinntiú go ndéanann tú dul chun cinn i d'fhéinfhoghlaim. Cabhróidh sé seo leat d'aird a choinneáil agus fanacht spreagtha. Déan méid gairid ama a sceidealú gach lá.
- Sainaithin an méid atá tú ag iarraidh a fhoghlaim agus an méid a chaithfidh a bheith ar eolas agat sula dtosaíonn tú.
- Socraigh spriocanna foghlama sonracha: Sula dtosaíonn tú ag baint leas as an ardán, tá sé tábhachtach do shainspriocanna foghlama a aithint. Ar mhaith leat foghlaim faoi ghné ar leith den smaointeoireacht deartha, nó ar mhaith leat do thuiscint iomlán ar an smaointeoireacht deartha san oideachas a fhorbairt? Nuair a bheidh do spriocanna sainaitheanta agat, is féidir leat acmhainní an ardáin a úsáid chun cabhrú leat iad a bhaint amach.
- Glac nótaí: Agus tú ag obair trí acmhainní an ardáin, glac nótaí ar phríomhchoincheapa agus smaointe. Cabhróidh sé seo leat cuimhneamh ar eolas tábhachtach agus naisc a dhéanamh idir codanna éagsúla den ábhar. Chomh maith leis sin, is mór an cúnamh é má chaitheann tú súil ar an nGluais DeThink atá curtha san áireamh ar an ardán.
- Déan machnamh ar do chuid foghlama: I rith d'aistir féinfhoghlama, glac am chun machnamh a dhéanamh ar do chuid foghlama. Cad a d'fhoghlaim tú? Conas a d'athraigh do thuiscint ar an smaointeoireacht deartha san fhiontraíocht? Cad iad na ceisteanna atá agat fós? Is féidir le machnamh cabhrú leat do thuiscint a dhoimhniú agus naisc a dhéanamh idir smaointe éagsúla.

Gné 2: Ag ullmhú don chur i bhfeidhm

- Bain úsáid as acmhainní éagsúla: Cuireann an t-ardán DeThink acmhainní éagsúla ar fáil, lena n-áirítear físeáin, ailt, agus gníomhaíochtaí idirghníomhacha. Chun do chuid foghlama a uasmhéadú, déan iarracht réimse leathan de na hacmhainní seo a chuimsítear sna modúil a úsáid.

Cabhróidh sé seo leat dul i ngleic leis an ábhar ar bhealaí éagsúla agus neartóidh sé do thuiscint.

- Roghnaigh na huirlisí cearta: Úsáid na roghanna scagtha chun na huirlisí cuí a aithint don chuspóir ábhartha. Má fhaigheann tú go leor roghanna, smaoinigh ar níos mó ná uirlis amháin a thriail.
- Nasc le daoine eile: Cuireann an t-ardán DeThink deiseanna ar fáil chun nascadh le foghlaimeoirí agus saineolaithe eile i réimse na cruthaitheachta san oideachas. Bain tairbhe as na deiseanna seo chun ceistanna a chur, do chuid smaointe a roinnt, agus foghlaim ó dhaoine eile.

Gné 3: Idirghníomhú le scoláirí

- Coinnigh i gcuimhne go gcaithfidh daltaí a bheith spreagtha chun páirt a ghlacadh - smaoinigh ar chórais chun a n-aird a choinneáil agus iad a choinneáil gafa.
- Nuair a bheidh rogha teicnící agat, smaoinigh ar an gcaoi a n-oireann siad seo do na foghlaimeoirí.
- Ag nascadh roimh ábhar.
- Tosaigh le réamhchleachtadh.
- Tabhair aiseolas.
- Iarr ar aiseolas.

Agus an meall mór ar deireadh:

Bain sult as d'aistear foghlama agus tarraing do mhic léinn isteach ar aistear paiseanta sa smaointeoireacht deartha don oideachas fiontraíochta!